

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. — Dla odbierających listy na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.

Sklep „Goniec Czestochowski”, ul. Panny Marii 56. — Telefon nr. 2554.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Czestochowa, Najśw. Marii P. 52. Tel. 2245. Skrz. p. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują odpowiedzialność z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—3 po poł.
Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZENI: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napłomowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobnie szl. 1,50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skóńne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Skutki opóźnienia

Nierodzaj zbóż zarówno u nas, jak zagranicą pozwalał przypuszczać, że ceny w kampanii bieżącej będą dobre, co poniekąd potwierdziła początkowa zwyżka. Dzisiaj wszakże wesliśmy stanowczo w okres depresji cen, która niewiadomo, kiedy może się skończyć. Wpłynęła na to oczywiście gwałtowna podaż. Gdyby wszakże gwałtowna podaż. Gdyby wszakże gwałtowna podaż. Gdyby wszakże gwałtowna podaż.

Przyczyn tego stanu rzeczy szukać należy przede wszystkim w opóźnieniu wszelkich przedsięwziętych środków, zmierzających do poprawy położenia. Wobec słabo rozwiniętej komunikacji w kraju naszym wózgię, a na wsi w szczególności wobec powolnego docierania skutkiem tego wszelkich wieści na daleką prowincję wobec małej poczynności pism i t. p., wieść z dużym opóźnieniem dowiaduje się o rzeczach, które mogą odegrać pierwszorzędna nieraz rolę w jej życiu gospodarczym. Kto obserwował choćby np. dostarczanie poczty przez grminę, ten zdaje sobie sprawę z tego, z jaką żółtą wręcz szybkością dochodzą do wsi nader poważne zarządzenia.

Cóż mówić, jeżeli na dobitkę i zarządzenia te są spóźnione. Kredyt zastawowy i zaliczkowy jest podobno obecnie wprost oblegany, wywołując narzekania rolników na niesprawne i zbyt powolne działanie instytucji rozprawdających. Jest to dowodem, że gdyby kredyt ten był udostępniony wcześniej, to rozprawdzenie jego na stąpiłoby w początku lipca, a nie dopiero w drugiej połowie sierpnia. Przy zupełnym niemal braku dobrej informacji na prowincji opóźnienia są wręcz niesłychane. Praktyka urzędów rozjemczych i Banku Akceptacyjnego wielce wymowną mogą być w tej mierze ilustracja.

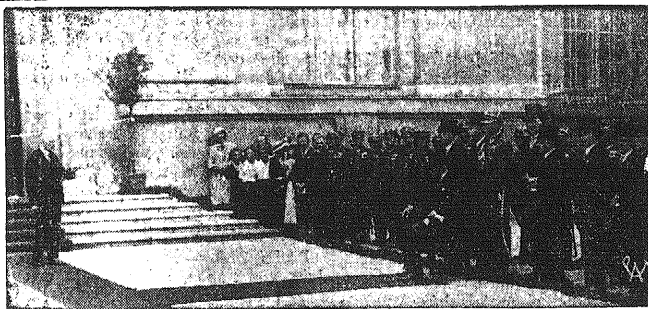
Pod wpływem nacisku zobowiązali rolnik zaczął sprzedawać zboże. Czyż może wpłynąć na poprawę zapowiedź różnych zarządzeń, które wprawdzie znane są w zarysach ogólnych, ale które podobno mają się ukazać w listopadzie.

Nie trzeba dodawać, że listopadowe zarządzenie, choćby najszcześliwiej pomyślane, nie może mieć żadnego wpływu na sytuację w lipcu lub w sierpniu. A ile przytem upłynie czasu, aż przy naszych komunikacjach i służbie informacyjnej wieść o nich się dowiedzie i zacznie je w praktyce stosować. Daj Boże, aby dotarły one na

wieś na wiosnę kiedy zboże będzie już w posiadaniu pośrednika.

Wyżej wyluszczone okoliczności nie są żadną przesadą. Nie napróżno mówiono zawsze, że podwójnie daje, kto daje szybko. W naszych warunkach sprawdza się to aż nadto dobitnie. Zachodzi jednak słusna obawa, że skutkiem różnych opóźnień kampania bieżąca w sensie poprawy cen w rolnictwie tak możliwej wobec słabych zbiorów w znacznym stopniu będzie zmarnowana.

P. A.

Otwarcie wystawy kartograficznej w Warszawie.

W ub. czwartek otwarta została w nowej kraslarni Politechniki Warszawskiej wystawa kartograficzna, urządzona w związku z Międzynarodowym Kongresem Geograficznym. Otwarcia wystawy dokonał Pan Prezydent Rzplitej w obecności członków rządu oraz uczestników Kongresu. Na zdjęciu: Moment przemówienia prof. E. Romera, poprzedzającego akt otwarcia wystawy.

Turniej lotniczy Challenge

ROZPOCZYNA SIĘ BEZ UDZIAŁU EKIPY FRANCUSKIEJ.

Warszawa. — Jak już donosiliśmy dzisiaj wtorek odbędzie się uroczyste otwarcie zawodów lotniczych pod nazwą „Challenge de tourisme international 1934”. Uroczystość ta odbędzie się na lotnisku mokotowskim.

Do godz. 12-ej w południe mają się ustawić na lotnisku samoloty biorące udział w zawodach. Gdy samoloty te zostaną już ustawione, ekipami, podniesiona zostanie flaga międzynarodowej organizacji lotniczej na znak, że zawody zostały formalnie otwarte. Publiczność będzie mogła przybywać do g. 12.25. Zarzerwowano dla publiczności kilka trybun oraz łoża. Orientację ułatwić będą publiczności znaki tego samego koloru co bilety. Znaki orientacyjne ustawione wzdłuż przejść posiadają prócz odrębnego koloru również dodatkową wskazówkę jak np. sylwetka piechurze znaczy: miejsca stojące, sylwetka samochodu: — przejazd dla samochodu względnie miejsca wysiadania z samochodu. Przy zbiegu ul. Topolowej i 6 Sierpnia ustawiono tablicę z planem lotniska, oznaczeniem koloru biletów, przejść dla publiczności i t. d. Ruch publiczności w przedmiawianiu bardzo znacznego napływu ma być regulowany również przy pomocy dalekosiężnego megalonu. Kilkadziesiąt

megalonów ustawionych zostanie również na lotnisku mokotowskim. Przy ich pomocy fachowi speakerzy informować będą publiczność o przebiegu zawodów. Dla wygody zawodników, personelu technicznego oraz szerokiego rzesz publiczności otwarto na lotnisku restaurację, kawiarnię i bar.

P. Prezydent R. P. przybędzie na lotnisko o godz. 12.30 powitany hymnem narodowym. P. Prezydentowi przedstawieni zostaną członkowie międzynarodowej komisji sportowej oraz wybitniejsi goście przybyli na challenge.

Rozpoczęcie zawodów ogłosi krótkim przemówieniem p. minister komunikacji. Zaraz potem podniesiona zostanie na maszynie flaga państwowa i flaga Aeroklubu R. P. Organizator tegorocznych zawodów, Orkiestra odegra kolejno hymny narodowe Polski, oraz hymny państwowe biorących udział w challenge 1934. Następnie P. Prezydent R. P. przejdzie przed frontem załóg i przywita się z jej członkami. Po zakończeniu oficjalnej strony programu otwarcia odbędzie się interesujące widowisko lotnicze. W programie są pokaz akrobacyjny, eskadry wojskowej, samolotów myśliwskich „P. 7.” pod dowództwem mjr. Pawlikowskiego. Poza tem popisować się będzie akrobacją powietrzną kpt. Kosiński z 2 p. lotn. z Krakowa.

Pokaz „pociągu szybowcowego” został niestety odwołany z powodu wypadku jednego z szybowców w drodze do Warszawy.

Od kilku dni dochodziły do Warszawy pogłoski o tem, że aparaty francuskie typu Coudron C. 500 nie będą na czas gotowe. Podobno początkowo zaopatrzone te aparaty w silniki Renault 190-konne. Okazały się one jednak za ciężkie i niedawno postanowiono je zamienić. Ta przebudowa zmusiła jednak do całego szeregu zmian robót i prób dodatkowych. Cztery samoloty francuskie okazały się niezdadne do ciężkich zawodów, jakim będzie niewątpliwie challenge 1934. Ekipa francuska miałaby więc być ograniczoną (tylko do trzech samolotów. Jak wiadomo

bowiem, Francja zgłosiła ekipę złożoną z 7 aparatów. Tak osłabionej ekipy postanowiono nie wysłać.

Wobec wycofania się z zawodów Aero klubu francuskiego, liczba uczestników wydatnie się zmniejszyła.

W ostatniej chwili odpadł również jeden z aparatów ekipy czeskosłowackiej, a to w związku z wypadkiem w czasie treningu. Ekipa czeskosłowacka składać się będzie z trzech aparatów, w tem dwóch „A 200 I” z silnikiem Walter Bora oraz jednego „RWD 9” z silnikiem Walter Bora.

Wskutek wypadku, jakiemu uległ znów wczoraj samolot polski „PPZL 26”, pilotowany przez inż. Grzeszczyka, zostanie prawdopodobnie również wycofany, jeżeli nie uda się poważnie uszkodzonego aparatu naprawić. W każdym jednak razie naprawiony samolot mógłby się zgłosić do zawodów dopiero po kilku dniach, za co regulamin przewiduje znaczną karę pieniężną.

Jutro na starcie stawić się ma więc 14 aparatów aeroklubu niemieckiego, 6 aeroklubu Italji 3 czeskosłowackie, 10 polskich, 2 zagraniczne w barwach aeroklubu polskiego: „Puss Moth” z silnikiem Cipsy Major angielskiego pilota Waltera D. Macphersona i „Meindl” z silnikiem Siemens Halke 14 austriackiego pilota p. Ericha Meindla.

Wedle opinii fachowców, najgroźniej przedstawia się dla współuczestników tych zawodów ekipa niemiecka, której zarówno skład maszyn, jak i zespół pilotów z Fritzem Morzikem, Hansem Seidemmannem i Wolfeh Hirthem jest znakomity.

Największą tajemnicą otacza swoję przygotowanie do ostatniej chwili reprezentacja lotnicza Italji. Dotychczas nie przedostała się do wiadomości ogółu żadna informacja o budowie i rodzaju aparatów i silników, które wezmą udział w challenge'u. Tajemniczości posunęto tak daleko, że nie ujawniono nawet większości nazwisk załogi.

Najlepiej może zorientować się można w charakterystyce ekipy czeskosłowackiej, która rozporządza aż dwoma na cztery aparaty konstrukcji polskiej R. W. D. 5. Również członkowie załogi są chlubnie znani w międzynarodowych sferach lotniczych.

Trzeba zaznaczyć, że zawodników polskich cechuje do ostatniej chwili! wprost pedantyczna dbałość o wyrównanie najdrobniejszych nawet szczegółów, zarówno w silnikach, aparatach, jak i sprawności pilotów i nawigatorów. Codziennie rano i po południu odbywały się loty treningowe na Okęciu. Bez przerwy krzątają się również mechanicy i inżynierowie przy aparatach konkursowych. Nie ulega wątpliwości, że piloci i technicy polscy robią wszystko, co jest w ich mocy, aby osiągnąć zwycięstwo.

Zainteresowanie publiczności zawodami jest wielkie.

Terminarz zawodów

Sprawdzanie wyposażenia i wagi maszyn odbywać się będzie w dniach 28, 29 i 30 b. m. na lotnisku mokotowskim.

Na temże lotnisku w dniach 28, 29, 30 i 31 sierpnia odbywać się będzie szczegółowa ocena własności technicznych na podstawie bardzo szczegółowego regulaminu.

Nader niebezpieczne dla uczestników i otoczenia próby szybkości minimalnej trwać będą na lotnisku Okęcie w dniach 2, 3 i 4-go września.

W tych dniach na Okęciu przeprowadzone będą próby startu i lądowania. Jednocześnie na lotnisku Mokotów w dniach 31 sierpnia i 1 września trwać będą próby rozruchu silnika.

Również na lotnisku Mokotów w dn. 2 i 3 września odbędą się próby składania i rozbięcia samolotów. Wreszcie na lotnisku Mokotowskim sprawdzone będzie

Dekorowanie szefa sztabu armii szwedzkiej.

W ub. środ. i wiceminister Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki udekorował przybyłego do Warszawy szefa Sztabu armii szwedzkiej gen. Nygręna orderem Polonia Restituta I-ej klasy. Na zdjęciu w pierwszym rzędzie — od lewej gen. Kasprzycki gen. Nygren, szef Sztabu Głównego gen. Gąsiorowski.

w dniach 5 i 6 września zużycie paliwa. Start do lotu okrężnego dookoła Europy wyznaczony jest na dzień 7 września, godzina 5—8 rano.

Start ten odbędzie się z lotniska Mokotów.

Ładowanie na temże lotnisku w powrocie z lotu okrężnego wyznaczone jest na okres od godz. 12 min. 30 dn. 14 września do godz. 20 min. 30 dn. 15 września.

Próba szybkości maksymalnej, czyli wysięg, ostatnia i decydująca próba turnieju odbędzie się na lotnisku Mokotów dnia 16-go września. Początek o godz. 14 min. 30.

Teżoż dnia, o godz. 18 min. 30, ogłoszony będzie zwycięzca Challenge'u 1934 r. Specjalnie ciekawe dla publiczności są przylot zawodników i uroczyste otwarcie turnieju (28 sierpień), start do lotu okrężnego (7 września), powrót z lotu okrężnego (14 i 15 września), wysięg i zakończenie turnieju (16 września).

Te najciekawsze dla szerokiej publiczności próby odbędą się na lotnisku Mokotów, przy ul. Topolowej

Zgłoszenia

Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej zgłosił 11 maszyn, z tego 5 typu P. Z. L. 26 i 6 typu R. W. D. 9. Maszyny polskie noszą numery konkursowe od 61 do 76. Poza tem w barwach polskich startują Nr. 81 i Nr. 82. Są to Anglij, pp. Macpherson i Wanek na samolotach Puss Moth i Meil A VIII. Pilotami polskimi na maszynach P. Z. L. 26 są: kpt. Piotr Dudziński, kpt. Ignacy Giedgowd, inż. Szczepan Grzeszczyk, st. sierż. Jan Balcer, por. Andrzej Włodarkiewicz. Pilotami sześciu samolotów R. W. D. 9 są kpt. Jerzy Bajan, plutonowy Jan Buczyński, kpt. Stefan Florianowicz, pilot komunikacyjny Tadeusz Karpiniński (760.000 przelatanych kilometrów), pilot kom. Stanisław Pionczyński (przeszło 760.000 klm. przeleciał w „Locie”, tak jak Karpiniński) i kpt. Henryk Skrzyński.

Niemcy wystawiają 15 maszyn typu B. F. 103, Fi 97 i Kl. 36. Numeracja od Nr. 11 do Nr. 26. Na czele listy świętnych pilotów niemieckich stoi Morzik, dwukrotny zwycięzca w challenge'ach 1929 i 1930 (w r. 1932 zajął III miejsce).

Samoloty, zgłoszone przez Francję, umieszczone są od Nr. 31 do 28. Są to maszyny Caudron Renault C. 500 w liczbie 7 i jedna Moillet z motorem Regnier. Licą, t. in., Challe, Detroyat, Delmotte i Finat — najlepsi lotnicy francuscy.

Włochy zgłosiły 6 samolotów typów P. S. 1 i B. A. 42 z motorami Fiat i Colombo. Numeracja turniejowa od 41 do 46. Licą, m. in., Colombo i de Angeli.

Czesi lecą na 4-ch maszynach: dwu polskich R. W. D. 9 z silnikami Waltera Bora i dwu A 200 z takimi silnikami. Numeracja od 51 do 54.

Polskie maszyny będą barwy biało-czerwonej, niemieckie — szaro-srebrne, włoskie — czerwone, francuskie niebieskie i czeskie — zielone.

Zwycięzca otrzymuje puchar przechodni (pod warunkiem, że zdobędzie co najmniej 1200 punktów na 1600 możliwych), prócz tego 100.000 fr. fr. Druga nagroda wynosi 40.000 fr., trzecia 20.000 fr., czwarta 10.000 fr. Poza tem wyznaczono 15 nagród po 6000 fr. Razem nagrody pieniężne wynoszą 260.000 fr. fr.

W środę rano wylecą z Warszawy do Afryki 2 polskie samoloty: jeden pilotowany przez por. Józefa Orłowskiego, z mechanikiem st. sierżantem Karczmarskim, a drugi przez por. Latwicę. Lotnicy polscy na aparatach „R 13” polecą przez Berlin, Brukselę, Paryż, Biarritz, Madryt, Sewillę do Casablanki, gdzie zatrzyma się por. Orłowski, por. Latwic zaś odleci do Algieru. Zadaniem tych lotników będzie zorganizowanie pomocy w razie wypadku któregoś z zawodników, w czasie lotu okrężnego. Powrócą oni do Warszawy za samolotami challenge'owemi przez Marokko, Tunis, Alger, Rzym, Zagrzeb, Wiedeń, Pragę i Brno. Komisarzem aeroklubu R. P. w Paryżu jest kpt. Kosiniński, który również w najbliższych dniach odlatuje z Warszawy.

W poniedziałek wieczorem o godz. 18 przybyli do Warszawy samolotem przedstawiciele niemieckich klubów lotniczych oraz aeroklubu niemieckiego. Na czele delegacji stoi szef lotnictwa sportowego von Loetzer oraz prezes aeroklubu Niemcy: Koehler.

Dr. Paweł Broniatowski
choroby weneryczne i skórne
ordynuje od 6-4j do 12-6j r. i od 6-4j do 6-4j w.
Fianio od 12-6j do 1-6j p. j.

ul. M. P. Marji 21, I piętro, tel. 18-94.

Socjaliści z Hitlerowcami

ORGANIZUJĄ NOWY PRZEWROT W AUSTRII?

Wiedeń. — Wedle wiadomości ze źródeł szwajcarskich, zorganizowali zbiegli zagranicę przywódcy b. partii socjal-demokratycznej w Austrii w ostatnich miesiącach nową akcję, mającą na celu dokonanie przewrotu politycznego w Austrii i to przy współudziale hitlerowców. Zaraz po rewolucji socjalistycznej w lutym b. r. założyli zbiegli do Czechosłowacji przywódcy socjalistyczni dr. Bauer, Deutsch i inni tajną organizację pod nazwą „Rewolucyjno-socjalistyczna partia austriacka”, znalazzły również poparcie u socjalisty belgijskiego Vandervelde.

W czasie tajnej konferencji, jaka odbyła się ub. tygodnia w Bratysławie, wygłosił dr. Bauer dwugodziną mowę, w której domagał się podjęcia jak najstrzeższej walki z reżimem austriackim.

Jeden z organów prorządowych austriackich zaznacza, że gdyby faktycznie odważyli się socjaliści wspólnie z hitlerowcami na jakąś nową akcję przeciwko Austrii, to nie ulega kwestii, że wojska włoskie, dobrze uzbrojone, przeciwstawiłyby im z całą stanowczością, a kto wie, czy także i wojska innych państw nie wmaszerowałyby wtedy do Austrii.

TELEGRAMY

HAMBURSKIE KOMBINACJE

Wiedeń. — Do Wiednia przybyła matka ostatniego cesarza Austrii Karola, arcyks. Marija-Józefa, siostra zmarłego króla saskiego Augusta. wdowa po arcyks. Ottonie, Arcyksiężna przebywa stale w Monachium, a w Wiedniu bawi w sprawach prywatnych, aczkolwiek, jak przypuszcza się powszechnie, przyjazd jej do Wiednia stoi w ścisłym związku ze wzmianką w ostatnich czasach akcją legitymistyczną.

Ze źródeł węgierskich nadeszła wiadomość, że przywódcą legitymistów węgierskich, hr. Antoni Sigray, przyjeżdży wkrótce do Wiednia, celem złożenia wizyty kanclerzowi Schuschniggowi przed swą bliską podróżą do siedziby Ottona Habsburga w Steenokrzeele.

GWARDAJA OBYWATELSKA
W WIEDNIU.

Wiedeń. — B. wiedeński obywatelski korpus strzelecki ma być znów powołany do życia jako gwardja obywatelska. Oddziały tej milicji obywatelskiej w Wiedniu i okolicach mają współdziałać z władzami bezpieczeństwa w utrzymaniu spokoju i porządku. Niezbędnym warunkiem przyjęcia do tego korpusu jest przynależność do „Frontu patriotycznego”.

ARESZTOWANIE PRZYWÓDCÓW
SZTURMÓWEK HITLEROWSKICH.

Wiedeń. — W wyniku akcji przeprowadzonej przez policję wiedeńską przeciwko tajnym organizacjom hitlerowskim na podstawie materiału zebranego w ostatnich dniach, udało się aresztować wszystkich przywódców oddziałów S. A. i S. S., którzy działali na terenie Austrii. Byli oni zorganizowani w czwórki, składające się z przywódcy i 3-ch zastępców, przyczem w razie aresztowania jednego z nich miał natychmiast objąć komendę następny. Obecnie przeprowadzana jest analogiczna akcja także i w związkowych krajach austriackich.

Protест sowiecki

w sprawie kolei wschodnio-chińskiej.

Moskwa. — Korespondentom zagranicznym w Moskwie doręczono komunikat, zawierający oświadczenie sowieckiego wiceprezesa zarządu kolei wschodnio-chińskiej, Kuźniecowa, złożone na ręce mandzurskiego prezesa zarządu kolei, Li-Szao-Gena.

Strona sowiecka uskarża się na brak należytej ochrony pociągów na kolei wschodnio-chińskiej, twierdząc, że mandzurskie wojska ochronne nie stoją na wysokości zadania.

Według oświadczenia Kuźniecowa, eskortują one jedynie pociągi pasażerskie, natomiast nie przeciwdziałają katastrofom, wynikającym z umyślnego uszkodzenia toru, wskutek czego pociągi są zatrzymywane przez chunuchów, zaś obsługa i pasażerowie padają ofiarami grabieży i uprowadzani są do niewoli. Pociągi towarowe są wogóle pozbawione eskorty.

Ponieważ dowództwo wojsk ochronnych motywuje to koniecznością użycia maksimum sił na ekspedycje przeciwko chunuchom, wiceprezes Kuźniecowa przytacza szereg wypadków, gdy wojska ochronne nie okazały należytej troski o stan bezpieczeństwa na kolei.

W zakończeniu Kuźniecowa z oburzeniem odpiara oskarżenia pod adresem sowieckich kolejarzy, dotyczące rzekomego ich udziału w aktach sabotażowych, twierdząc, że pracują oni z narażeniem życia. Wreszcie oświadczenie zawiera prośbę o interwencję w sprawie zaprzestania prześladowania urzędników so-

wieckich oraz o zapewnienie należytego bezpieczeństwa na kolei.

Opublikowana w charakterze załącznika odpowiedź dowództwa wojsk ochronnych na pismo zarządu kolei w sprawie eskortowania pociągów towarowych zawiera m. in. wymijającą odpowiedź, że eskortowanie pociągów towarowych zamierzano w celu całkowitej likwidacji chunuchów, z którymi zwolnione od eskortowania oddziały rozpoczęły walkę. Nie bacząc jednak na pomyslną operację, bandyci kontynuują szkodliwą działalność, której nie można — jak oświadczają w odpowiedzi — wykorzystać w krótkim czasie. Skoro bandy zostaną zlikwidowane, bezpieczeństwo będzie zapewnione.

Pismo dowództwa zawiera ponadto dość zagadkową uwagę, że „należy przy puszczać, że katastrofy pociągów towarowych nie są wywołane pozbawieniem eskorty i że nawet gdyby były eskortowane, ulegałyby katastrofom”.

VON PAPAN ZANIEMOGŁ.

Berlin, 27.8. — Poseł niemiecki w Wiedniu, von Papan, który spędza urlop w swej posiadłości wiejskiej w Wallerfängen w zagłębiu Saary, nagle zaniemógł. Von Papan miał wziąć dziś udział w wielkiej manifestacji na rzecz Zagłębia Saary, która odbyła się w Ober-Erhenbreitenstein w obecności kanclerza Hitlera i członków rządu Rzeszy. Von Papan miał wygłosić przemówienie.

Prasa francuska

o przykrych zajęciach na kopalni l'Escarpelle.

Paryż. — W związku z zajęciami na kopalni l'Escarpelle i wydaleniem następnie z Francji 80 górników polskich, pojały się artykuły w prasie wyjaśniające w tonie b. przychylnym dla Polski przebieg zajęcia oraz uzasadniające, dlaczego władze francuskie zastosowały tak surowe zarządzenia. Między innymi w b. poważnym wydawnictwie „Enf de mines et de la metalurgie”, poświęconemu sprawom górnictwa całe zajście przedstawiono następująco:

Około 200 robotników polskich w kopalni l'Escarpelle zatrzymał na dół 10 inżynierów jako protest w związku z aresztowaniem dwóch robotników polskich. Spośród tych 200 zwolniono z pracy 135, a wydalono z granic Francji 50. Okazało się, że robotnicy ci pozostawali pod wpływami komunistycznej organizacji. „Ech de mine” ubolewa z tego powodu, zaznaczając, że robotnicy polscy, znajdujący się we Francji muszą się zachowywać spokojnie i podporządkować obowiązującym prawom we Francji, zaznaczając jednocześnie, że władze powinny być wcześniej poinformowane krótki, uniemożliwiająca całe zajście, co spowodowałoby następnie uniknięcie rygorystycznych zarządzeń.

Jak wynika z treści z głosów prasy francuskiej, surowe zarządzenie spowodowane zostało zatrzymaniem przynusowem przez robotników na dół 10 inżynierów techników, co mogło być niebezpiecznym precedensem na przyszłość, gdyby nie zaistotowanie surowych zarządzeń.

KARTY ŻYWNOSCIOWE WPROWADZONO NA ŚLĄSKU OPOLSKIM.

Opole. — Prasa niemiecka na Śląsku opolekim ogłasza rozporządzenie ministerstwa dla wyżywienia ludności w Rzeszy Niemieckiej wprowadzające od dnia dzisiejszego na terenie całego Śląska opolekiego specjalne karty na zbyt kartofli i jarzyn. Handlarzom wolno od dnia dzisiejszego od producentów nabywać kartofle i jarzyny jedynie tylko na pod-

stawie specjalnych kart. Z wolnej ręki nie wolno rolnikom sprzedawać tychże produktów.

Również nie wolno wysyłać wagonów z niesprzedanym towarem aż do zarządzenia władz.

W obwodach rolniczych poza Śląskiem wolno bez tych kart sprzedawać rolnikom najwyżej 5 q. kartofli jednej rodziny na wyżywienie.

Ogłoszenie tego rozporządzenia wywołało oburzenie poruszenie wśród szerokiej warstw ludności na Śląsku opolekim.

Rozeszły się pogłoski, że wkrótce w Niemczech będą wprowadzone karty na ubranie i bieliznę.

Przy tej sposobności dodać należy, że na Śląsku opolekim od dawna daje się zauważyć brak i obniżenie drożyzna artykułów żywności pierwszej potrzeby.

Pogłoski o wielkich zmianach na francuskich placówkach dyplomatycznych.

Wiedeń. — Ze źródeł niemieckich słychać, że krążące od wielu dni pogłoski o doniosłych zmianach na placówkach dyplomatycznych potwierdzać się mają całkowicie.

I tak, wedle tych informacji, ma uступить ambasador francuski w Warszawie Laroche.

Także ambasador francuski w Rzymie Chambrun zostanie ze swego stanowiska odwołany, a to za swój zanadto wielki entuzjazm dla polityki Mussoliniego.

W końcu opuścić mają swe stanowiska ambasador francuski w Madrycie Herbette, ambasador francuski w Brukseli Claudel, oraz ambasador Francji w Waszyngtonie Laboulay.

ZMIANY W POLICJI ŚLEDZCZEJ.

Warszawa. — W dniu 1 września r. b. zająd na wyższych stanowiskach służby śledczej duże zmiany. Dotychczasowy na czele centrali służby śledczej, nadszpektor dr. Leon Nagler obejmie stanowisko oficera do specjalnych zleceń przy komendancie głównym policji państw.

Na stanowisko szefa centrali służby śledczej powołany będzie dotychczasowy naczelnik warszawskiego urzędu śledczego inspektor Antoni Sitkowski. Naczelnikiem urzędu śledczego w Warszawie mianowany będzie nadkomisarz Wasilewski z Wilna.

WYPADEK POLSKIEGO LOTNIKA.

Warszawa. — Wczoraj podczas próby krótkiego lądowania samolot PZL 26 pilotowany przez inż. Grzeszczyka, zarył się przodem w ziemię i został poważnie uszkodzony. Nie jest jednak wykluczone, że w ciągu dwóch dni uda się samolot naprawić i pilot Grzeszczyk będzie mógł wziąć udział w Challenge'u z opóźnieniem, co pociąga za sobą wysoką karę pieniężną.

Pilot Grzeszczyk wyszedł z wypadku bez szwanku.

Przymusowe lądowanie samolotu czeskiego pod Zawierciem

Sosnowiec. — W ub. sobotę wieczorem na łąkach za wsią Krawe, gminy Poręba, koło Zawiercia, wylądował jakiś samolot.

Jak się okazało był to czechosłowacki jednopłatowiec turystyczny, zdążający z Pragi przez Katowice do Warszawy na międzynarodowy turniej lotniczy.

Założę samolotu stanowili kpt. Jan Anbruz i mechanik pilot Wacław Krzyżeniecki.

Przymusowe lądowanie samolotu, spowodowane uszkodzeniem steru, obszło się bez wypadku.

Dyrekcja zakładów „Poręba” uczyniła oficerowi auta, którym udał się do konsulatu czechosłowackiego w Katowicach, ekad powrócił następnie w towarzystwie mechanika na miejsce wypadku. Po naprawieniu uszkodzenia lotnicy odlecieli do Warszawy.

PECH LOTNIKÓW CZESKICH.

Warszawa. — Dotkliwą stratę poniosła wczoraj drużyna czeska, rozbijając jeden z najlepszych swych samolotów, a mianowicie RWD 9, zakupiony w doświadczalnych warsztatach lotniczych na Okęcie. Samolot ten pilotował kpt. Pochop. — Przybywszy do Warszawy pilot przeraźliwie jeszcze ćwiczenia w starciu i lądowaniu. Przy jednym ze startów na 8-metrową bramkę pilot zbyt długo przeciągnął maszynę, przez co stracił oparcie i zwałił się, rozbijając doszczętnie skrzydło i pod-

wozie samolotu. Sam na szczęście wyszedł bez szwanku, jednak maszyna jest narazie nie do użytku, a na naprawę jej w Warszawie niema już czasu, wobec czego wycofana zostanie z konkursu.

**WIELKA WICHURA
NAD RZESZOWSKIEM.**

Lwów. — Dyrekcję poczt i telegrafów we Lwowie powiadomiono, że w piątek wieczorem w czasie silnej burzy z piorunami na terenie gminy Jasionka, pow. rzeszowskiego, obalonych zostało przez wichurę 25 wielkich lip przydrożnych, które padają na gościniec poprzerywały i niszczyły linie telefoniczne i telegraficzne. Komunikacja kolejowa została również zatrzymana.

**O co będą oskarżeni
aresztowani dyrektorzy Żyrardowa.**

Warszawa. — Apelacyjny sędzia do spraw wyjątkowego znaczenia, p. J. Demant, prowadzi śledztwo w sprawie afery żyrardowskiej. Szczegóły tego śledztwa, jak i dotychczasowe wyniki, trzymane są w ścisłej tajemnicy. Sądząc że środka za pociągawce, który zastępował sędzię Demanta w stosunku do obydwu dyrektorów przestępstwa muszą być poważne.

W kłach prawnych przypuszczają iż oskarżenie dyrektorów Vermeerscha i Caena pójdzie w kierunku trzech artykułów k. k., t. j. 187, który mówi o uśilo waniu fałszowania dokumentów, oraz 268 i 269, które mówią o nadużyciu zaufania i o lichwie pieniężnej.

Art. 187 k. k. może mieć zastosowanie do dyr. Vermeerscha, ponieważ, jak wiadomo, w jego mieszkaniu w czasie rewizji, przeprowadzonej przez władzę, znaleziono książki walnych zgromadzeń Zakładów Żyrardowskich, które powinny znajdować się w biurach Zakładów.

OMAL NIE KATASTROFA W KOPALNI „ŚLĄSK” W CHROPACZOWIE.

Katowice. — Na kopalni „Śląsk” w Chropaczowie wydarzyła się katastrofa, która na szczęście nie pociągnęła żadnych ofiar w ludziach.

Mianowicie nagle został zalany pokład w głębokości 330 mtr. pod ziemią. Przy badaniu przyczyn zalania pokładu stwierdzono, że woda zbierająca się w wyższych pokładach, starych gankach i zawałkach przerwała ściany węgla i runęła olbrzymią falą w dół. Napływ wody był tak silny, że robotnicy musieli porzucić prace, aby ratować życie. 200-tu robotników uciekało w panicznym poplocu. Na szczęście woda nie zatopiła pomp i tylko dzięki wielkim zbiornikom wody wybudowanym dookoła szybu, zawdzięczać należy, że nie doszło do straszliwej w swoich skutkach katastrofy.

W sferach robotniczych krąży pogłoski, że przyczyną katastrofy jest dzika odbudowa szybów.

O nadzór sądowy nad majątkiem ks. Pszczyńskiego.

Katowice. — Oddział prokuratury generalnej w Katowicach zgłosił w imieniu skarbu śląskiego wnioski do 5-ciu sądów grodzkich, mianowicie w Katowicach, Pszczyźnie, Mikołowie, Żorach i Mysłowicach o ustanowienie przymusowego nadzoru sądowego nad wszystkimi przedsiębiorstwami i nieruchomościami księcia Pszczyńskiego. Wnioski te — jak słychać — domagają się przymusowego nadzoru sądowego zarówno nad majątkiem alodialnym, jak i fideikomisywnym ks. Pszczyńskiego. Wnioski zgłoszono w sobotę rano jednocześnie w 5-ciu sądach, ponieważ przedsiębiorstwa, dobra, lasy i zakłady przemysłowe ks. Pszczyńskiego położone są w granicach właściwości terytorjalnej tych 5-ciu sądów.

Zarząd przymusowy majątku ks. Pszczyńskiego.

Katowice. — Jak donosiliśmy, prokurator generalna w Katowicach zgłosiła w imieniu skarbu państwa, zastępująca również skarb państwa, wnioski do 5-ciu śląskich sądów o ustanowienie zarządu przymusowego nad całym majątkiem ks. Pszczyńskiego.

Uchwałami z dni 25 i 27 sierpnia r. b. sądy grodzkie w Katowicach, Pszczyźnie, Mikołowie, Żorach i Mysłowicach ustanowiły zarząd przymusowy nad całym majątkiem księcia Pszczyńskiego wraz z przedsiębiorstwami i wezwały go równocześnie do zapłacenia do 14-tu dni za-

Dr. med. Marja Kohn-Szajnowa
choroby kobiece i akuszerka
POWRÓCIŁA
przyjmuje od g. 9-10 i od 3-6 p. p.
Aleja Wolności Nr. 3/5.

ległości podatkowych pod rygorem wyznaczenia zarządcy.

Ten poważny środek zapobiegawczy, zastosowały władze polskie po wielokrotnych bezowocnych próbach wyętkowania na opornym podatniku zaległych podatków i uzyskania wiarogodnych gwarancji, że zaległe podatki zostaną uregulowane. W grę wchodzi poważna kwota sięgająca 11 milionów zł.

**Powódź w pow. radomskim
Zniszczenie dróg i mostów.**

Radom. — W poniedziałek, dnia 27 b. m. Radom został zaalarmowany wieścią o katastrofie powodzi w mieście i powiecie.

W niedzielę od godziny 18-ej zaczął padać ulewny deszcz, który ze zmianem natężeniem padał prawie całą noc. I z tego to deszczu nagromadzone wody spowodowały spustoszenie.

Na szosie warszawskiej między Radomiem a Firlejem żywy wodny zniszczył 3 mosty i zabrał materiały potrzebne do budowy mostów na szosie, którą od Jedlińska do Radomia buduje obecnie ministerstwo komunikacji. Odcinek ten jest zakończoniem autostrady Warszawa — Radom. Jak wiadomo, autostrada ta jest jednym z ogniw wielkiego traktu Warszawa — Radom — Kielce — Kraków.

Otóż gdy ulewa doszła do zenitu, w nocy przez drugi most za Radomiem pod Firlejem przejeżdżał chłop z wozem. — Kiedy przejechał on już most, w tej chwili wody zerwały go. Woznica nie tracąc przytomności umysłu, zeskokczył z wozu, odciał zaprzężnięte konie i w ten sposób uratował tak siebie, jak i konie. Wóz oczywiście zabrała woda. Jak wielkie ilości deszczu opadły, widać z tego, że mosty i przepusty obliczone na maximum opadów zostały zupełnie zniszczone, jak również i nasypy.

**Siedem osób
zabił piorun.**

Końskie. — Onegdaj nad Końskiem i okolicą przeszła gwałtowna burza z piorunami, ulewny deszcz zalał wiele ulic i dróg oraz dziesiątki piwnic i suteryn. Burza wyrządziła wielkie straty materialne, znosząc dachy z domów, niszcząc na spadźtych kartoflińskich plony i rozrzucając stogi z sianem. m. in. piorun uderzył w jednokonną zaprzęg na szosie pod Baryczem, zabijając na miejscu 3 jadące nim osoby i konie.

Na szosie w pobliżu majątku p. Tarnowskiego pod Końskiem piorun uderzył w wiekową lipę, która momentalnie stanęła w płomieniach. We wsłach okolicznych od piorunów spłonęło kilka budynków mieszkalnych wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Straty b. znaczne.

Podczas onegdajszej burzy w powiecie koneckim liczne uderzenia piorunów spowodowały pożary oraz śmierć kilku osób. We wsi Górnym Staw, gm. Końskie piorun zabił 3 osoby, które się w nim schroniły przed burzą.

Poza tem wybuchły pożary od uderzeń piorunów w kilku wsłach, jak Pianów, Długa Brzezina, Jankowice i in., niszcząc domy wraz z zabudowaniami gospodarczymi z tegożoznemi zbiorami i inwentarzem. Szkody b. znaczne. We wsi Jankowice, gm. Pianów, piorun uderzył w stodołę Ludwika Zatory i zabił jego 26-letniego syna. Powstały pożar zniszczył kilka zabudowań, powodując bardzo znaczną szkodę.

**Morderstwo z zazdrości
na sali tanecznej.**

Z Łodzi donoszą: W sobotę wieczorem Łódź zaalarmowana została wieścią o krwawym morderstwie na sali tańca przy ul. Moniuszki nr. 3.

Na sali tańca od dłuższego czasu wodził rei stały bywał 22-letni Edward Pawelczyk, zam. przy ul. Żeromskiego nr. 95. Pawelczyk był dorodnym młodzieńcem, a umiejętnościami tańca przewyższał wszystkich bywałców sali. Cieszył się też z tego powodu ogromniei względami kobiet. Tego powodenia pozazdrościł mu znany łódzki awanturnik 22-letni Zygmunt Wójcik, zam. przy ul. Niciarskiej nr. 24.

W sobotę, jak zwykłe, obaj przybyli na salę tańca. W pewnym momencie gdy

Pawelczyk znajdował się na korytarzu podbiegł do niego Wójcik i z tyłu zadał mu cios nożem, tak głęboki, że przebił zebra, następnie serce. Pawelczyk padł trupem na miejscu. Po dokonaniu tego okrutnego morderstwa Wójcik zbiegł. Początkowo nie wiadano, kto był

WRAZENIA I UWAGI.

HJENY LICYTACYJNE.

Przejęcie bandy zuchwałych zawodowców.

Niezwykłe palącą sprawą jest kwestja związana z wykonaniem, egzekucją wyroków sądowych, którą jest swego rodzaju plaga wierzycieli i dłużników i powinna być w racjonalny i energiczny sposób uregulowana.

Każdy, kto zetknął się z egzekucją i komornikiem miał możność zauważyć, że za każdym komornikiem udającym się na licytację ruchomości, ciągnie cała banda zawsze tych samych osobników, — banda zawsze zuchwała, zorganizowana, nie depuszająca „obcych” osób do licytacji, naprawdę decydująca w losach danej licytacji.

Ludzie, ci, zerujący na cudzym nieczęściu — żyją przeważnie z tak zwanych niedosłych do skutku licytacji.

Doświadczony — a mający kilka lub kilkanaście złotych dłużnik, wie dobrze, że uwalni się od licytacji, placąc pewną dółwona sumę, zależnie od wartości opisanych rzeczy, przybyłym na licytację „hienom”.

Porozumienie następuje błyskawicznie. Zanim jeszcze komornik z policjantem zasiądą do stołika, dłużnik zamienia kilka słów z jednym z licytantów, następuje krótki targ — i wszyscy przybyli wrzeszczą, „panie komorniku, nie ma licytantów”.

Te komedje licytacyjne mają swoją kulmiczną — ale też i smutną stronę.

Artykuł 283 kodeksu karnego mówi: „Kto podstępnie lub z chęcią zysku nadumienia przetarg publiczny, albo przyczy nia się do odsunięcia innej osoby od u-

morderca, wobec czego przytrzymano wszystkich obecnych na sali tańca w liczbie 30 osób. Dopiero po kilku godzinach udało się ująć Wójcika, który schronił się do mieszkania swych rodziców przy ul. Niciarskiej. Wójcik został oddany do dyspozycji władz sądowych.

działu w takim przetargu lub obniżeniu ceny sprzedaży licytowanego mienia”, a dalej „któ wchodzi w porozumienie z iną osobą co do działania przy przetargu publicznym, mogącego wyrządzić szkodę majątkową wierzycielowi lub dłużnikowi” — podlega karze więzienia do lat 2 albo aresztu do lat 2”.

Czy panowie komornicy znają powyższy artykuł — i czy zdają sobie sprawę z tego, iż tak zwane „hieny licytacyjne” w rażący sposób artykuł ten naruszają?

Przecież każdy z komorników zna ciągnących za nim zawdowców licytantów — równocześnie ma przy sobie asystę półlicytną.

Wydaje nam się, że należałoby takich zawodowców pęprstwu przepędzić, gdyż działalność ich szkodliwa jest w wysokim stopniu zarówno dla dłużników jak i wierzycieli, a przedewszystkiem zawiera wszelkie cechy opisanego wyżej przez ślepią i nie powinna być pod żadnym pozorem tolerowana przez funkcjonarjusza państwowego. K.

**OSCHLA JUŻ ZIEMIA,
OSUSZMY LZY...**

Czy w Twoim lokalu wisi nalepka, świadcząca, że opodatkowałeś się na rzecz powodzi?

KRONIKA

Częstochowa 29 Sierpnia Sroda
Dziś — Ścieżce gł. św. Jana. Jutro — Róży Limasńskiej. Wschód słońca o godz. 4,51. Zachód — 18,38. Kalendarz — historyczny: Wyparcie najazdu szwedzkiego z Krakowa 1656 r.

— Potaniecie przewozu łańcy. Jak donoszą z Warszawy, z dniem 1-go września b. r. ma nastąpić obniżenie taryfy na przewóz kolejami wszystkich przetworów łańcowych. Zniżka wyniesie przypuszczalnie 25 procent.

— Rozpoczęcie roku szkolnego w szkołach dokształcających. W srodę, dnia 29 b. m. o godz. 8-ej odbędzie się zbiórka młodzieży męskiej w lokalu szkoły ul. Aleja Kościuski 10, a uczeniu przy ul. Narutowicza 30, skąd pod kierownictwem wychowawców udadzą się na nabożeństwo do kościoła im. N. M. Panny. Normalne zajęcia rozpoczynają się w czwartek, dnia 30 b. m.

**7.331 zł. dla powodzi
za pośrednictwem „Gońca”.**

W dalszym ciągu różni ofiarodawcy, według wykazu w specjalnej rubryce na innem miejscu, złożyli w Administracji „Gońca Częstochowskiego” do dyspozycji Komitetu Pomocy dla Powodzi kwotę 20 złotych. Razem z poprzednio złożonemi 7.311 zł. 59 gr. ogólna suma złożonych w naszej Redakcji ofiar wynosi do dnia dzisiejszego 7.311 zł. 59 gr. oraz 5 rubli w złocie i datki w naturze. Apelujeśmy do całego społeczeństwa o dalsze ofiary na powodźnian.

**Przywrócenie inwalidom
wyższych rent.**

Na Radę ministrów skierowane zostały projekty rozporządzeń o przymusie zatrudnienia inwalidów w instytucjach państwowych i samorządowych i uchyleniu zarządzeń, obniżających renty niektórych grup inwalidów. Jak wiadomo, ostatekno weszły w życie przepisy obniżające renty inwalidów byłych armij zabobrczych, którzy przed i po uszkodzeniu zdrowia służyli ochotniczo w byłych formacjach polskich.

**„Łańcuch ofiar”
na powodzi.**

Na wezwanie p. Oskar Simons, celem podtrzymania „łańcucha ofiar” składam zł. 5 i wzywam do dalszego wpłacenia na powodzi p. dr. Wacława Konara i p. dr. Kluczewskiego.

Obecnie wysokość rent ma być im przywrócona, jak również tym inwalidom, którzy zostali odznaczeni krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Medalem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski i Krzyżem Zasługi.

Robert Göbbels.
Na wezwanie pana inż. Jean Gueroult składam zł. 5 i wzywam pp. Feliksa Varsara i Emila Kretera.

— Pielgrzymka do Rzymu i Neapolu. Liga Katolicka w Katowicach, ul. Piłsudskiego 58, organizuje we wrześniu r. b. pielgrzymkę do Rzymu, która odwiedzi również Neapol i obecna będzie w Katedrze Neapolitańskiej podczas cudu wrzenia Krwi św. Januarego. W Neapolu pielgrzymka spotka się z J. Em. ks. Kardynałem Prymasem dr. A. Hlondem, udającym się na międzynarodowy Kongres eucharystyczny w Buenos Aires. — Podczas pobytu w Neapolu pielgrzymka zwiedzi Pompeje, Wezuwjusz i Capri. W programie pielgrzymki przewidziane jest poza tem zwiedzenie Florencji, Padwy, Wenecji i Wiednia.

Joseph Derreuxmaux.
Składam 5 zł. na powodzi i wzywam do złożenia na ten cel pp. inż. Napierkowski, nac. odd. drogowego, dyspozytora parowozowni Sempika Aleksandra i maszynisty Jędrzaka Stanisława.

M. Świszuliński.
— Dalsze ofiary złożone w Komitecie dla powodzi.

Fabryka „Union Textile” złożyła do dyspozycji Częstochowskiego Komitetu pomocy dla powodzi (Dąbrowskiego nr. 14) następujące ofiary: od Zarządu fabryki zł. 2,000 gotówką i 152,7 metrów materiału wełnianego na palta oraz od dyrekcji i urzędników fabryki zł. 1,553 gotówką.

Stow. Kupców Polskich zebrane na liście od mieszkańców II Alei N.ry parzyste zł. 140 gr. 20 oraz 50 kg. kawy, 50 kg. maki, 4 pary obuwia. Belke P. — odzież,

bieliszne i książki. Herman A., przedstawił „Dwie Kotwice”, 1 kg. herbaty. Prócz tego za pośrednictwem Banku Handlowego fabryki Papieru i Młyny w Częstochowie wpłaciła zł. 64 gr. 91 oraz M. Faktor zł. 15.

— Z poświęcenia lokalu nowej szkoły powszechnej, Staraniem Komitetu Rodzicielskiego w ub. sobotę przed południem w lokalu Gimnazjum państw. im. J. Słowackiego odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia wzorowej szkoły powszechnej przy temże gimnazjum.

Aktu poświęcenia lokalu nowoutworzonej szkoły, w obecności przedstawicieli władz rządowych, miejskich, inspektora szkolnego, duchowieństwa, miejscowego społeczeństwa oraz rodziców, dokonał ks. pref. W. Koźlicki, wygłaszając przy tem odpowiednie przemówienie.

W imieniu kierownictwa szkoły przemówiła do zgromadzonych rodziców i działaczy p. dyr. Zofia Idzikowska, w imieniu Komitetu Rodzicielskiego p. Plebanek.

Lokal nowej szkoły prezentuje się bardzo ładnie, posiada bowiem piękne i obszernie sale wykładowe, wyposażone w nowoczesny sprzęt szkolny, salę gimnastyczną, szatnię i t. p.

Na zakończenie uroczystości odbyły się popisy działalności szkolnej, rozpoczęły się odśpiewaniem hymnu, krótkimi wierszykami na cześć p. dyrektorki i rodziców oraz przemówieniem uczeniicy z klasy starszej.

— **Uczniowie Szkoły Rzemieślniczej w zakładach „Gońca Czysta”.** W dniu dzisiejszym, w godzinach przedpołudniowych grupa uczniów wydziału ślusarsko-mechanicznego miejscowej Szkoły Rzemieślniczej pod przewodnictwem p. Lysonia, instruktora tegoż wydziału, zwiedziła zakłady drukarskie „Gońca Częstochowskiego”.

— **Choroby zakaźne w Polsce.** Według ostatnich zestawień departamentu służby zdrowia w ministerstwie opieki społecznej, w okresie od 5 do 11 sierpnia r. b. zarejestrowano na terenie całej Polski następujące przypadki chorób zakaźnych:

452 przypadków duru brzusznego, 22 duru osutkowego, 2 duru powrotnego, 634 czerwoni, 310 płonicy, 272 błonicy, 8 zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, 163 odry, 84 róży, 153 krztusca, 5 zimnicy, 36 gorączki połogowej, oraz 6 przypadków Heine-Medina.

W porównaniu z tygodniem poprzednim, zmniejszyła się liczba zachorowań na płonice, odrę, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i zimnicę, wzrosła natomiast liczba przypadków duru brzusznego, duru osutkowego, czerwoni, błonicy, róży, krztusca, gorączki połogowej oraz Heine-Medina.

— **Nocne dyżury aptek.** W nocy z dnia 28 na 29 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja Nr. 26, oraz apteka na Ostatnim Groszu.

Z Sądu Grodzkiego. Za używanie sacharyny „dla zdrowia” 2 tygodnie aresztu.

Ciekawy sposób obrony w Sądzie znalazł Bronisław Kułodziej ze wsi Michałów, oskarżony o nielegalny handel sacharyną.

Podczas przeprowadzanej u Kułodzieja rewizji znalazły władze akcyzy i miono pewną ilość sacharyny. Kułodziej, który stanął kilka dni temu przed Sądem Grodzkim, zaprzeczył całkowicie, żeby miał uprawiać handel sacharyną, przyznając się jedynie do nielegalnego nabywania tejże dla wyłącznie własnego użytku.

Itu w obronie swojej Kułodziej użył niezwykle ciekawego zwrotu — każden bezwzględnie wie — rzekł — że cukier krzepi, lecz sacharyna jeszczé lepiej. We dług więc tej recepty używałem pastylek sacharyny z kawa, czując je jakby pod dołknięciem różdżki czarodziejskiej. Sacharynę kupowałem tylko dla podpreparowania swego zdrowia.

Sąd jednak nie dał wiary niezwykłemu tłumaczeniom Kułodzieja i skazał go na 2 tygodnie bezwzględnego aresztu dołączając do tego jeszcze 10 zł. grzywny.

— **Pobity kijami przez kuzynów.** Na tle porachunków osobistych został pobity kijami i kamieniami po całym ciecie Piotr Działek, lat 58, ze wsi Brzeziny Małe, gm. Wrzozowa.

Sprawcy pobicia w osobach kuzynów: Działka Władysława, Gustawa i Jana, zostali zatrzymani przez policję. Działek

Piotr odwieziony ma być do szpitala w Częstochowie w dniu dzisiejszym na kurację.

Krwawa zbrodnia pod Częstochową.

W ub. niedzielę Wręcycza Duża pod Częstochową stała się widowiskową krwawą zbrodnią, dokonanej na tle rywalizacji dwóch młodych parobczaków do wiejskiej piękności.

We wsi tej mieszka 19-letnia Gazda Cecylja, która słynie ze swej nieprzeciętnej urody i cieszy się ogromnym powodzeniem wśród młodzieży wiejskiej.

Narzęczonym Gazdówny był Stefan Ściubido. Między nim właśnie, a rówieśnikiem jego Janem Janicem, mieszkańcem wsi Borowo, wynikła sprzeczka w mieszkaniu Gazdówny podczas sutej liliacji, która przemieniła się w bójkę. Obaj rywale zwarli się z sobą w zażarte walce. W pewnym momencie Janic wydużył z kieszonki nóż i ugodził nim swego przeciwnika dwukrotnie w klatkę piersiową, kładąc Ściubidę trupem na miejscu.

Bestjalscy mordercy aresztowani.

— **Podęrzany warszawianin.** Kowalczyk Zygmunt z Warszawy, ul. Grodzkiej skł. 38, został przekazany do Sądu Grodzkiego jako podejrzany o kradzież plecaka z różnymi rzeczami, wartości 40 zł., na szkole Kowalskiej Stefani, lat 22, z Warszawy. Kradzież miała miejsce w Częstochowie w domu nr. 19 przy ul. 7-miu Kamienie.

Czułe przywitanie przez teściową i szwagra.

Murzynowski Edmund zam. w Katowicach przyjechał w dniu wczorajszym do Częstochowy i udał się do mieszkania swej żony zam. przy ul. Narutowicza 222. W korytarzu jednak zamiast żony powitała go teściowa i szwagier Musiał Władysław.

Przywitaniu to, jak opiewa komunikat policyjny sstrzeżać się do cyfr: — 3 rany nożem w ręce, 2 w głowę i 2 w bok. Rany, według orzeczenia lekarza zaliczają się do ciężkich uszkodzeń ciała.

Murzynowski pozostaje więc na kuracji w mieszkaniu żony.

Wyświetleniem krwawego przywitania nieszczęsnego małżonka przez teściową i szwagra zajęła się policja.

— **Zatrzymani złodzieje.** W Wyczerpach Dolnych zatrzymani zostali przez policję znani złodzieje: Jędrasik Zygmunt i Kutner Szlama. Przy zatrzymanych złodziejach znaleziono materiały piśmienne i machorkę, pochodzącą z kradzieży.

Katastrofa samochodowa pod Żarkami.

Wczoraj rano na zaskmie między Zawadą a Żarkami przewrócił się do przydrożnego rowu samochód ciężarowy, zdążający z Łodzi do Bielska.

Konwojent samochodu niejaki Rozen wpadł pod samochód i przygnieciony jego ciężarem poniósł śmierć na miejscu. Przyczyna katastrofy narazie nieustalona.

— **Do odebrania.** W II Komisariacie P. P. znajdujący się do odebrania znalazł nie książki do klas niższych szkół powszechnych, oraz książka pod tytułem „Kalkulacja maszyn przedzielanych”.

Wielki przemyt tytoniowy

znaleziony w stogu słomy.

Funkcyjnarzusz Str. Gran. ustalili że w stogu słomy na podwórzu Bergi Piotra we wsi Przystajń — przechowywany jest fwar pochodzący z przemytu.

Zarządźona obok stogu zasadzka dała pożądané rezultaty, gdyż w chwili, gdy dwaj osobnicy usiłowali schowaćy towar zabrać ze stogu, aby przemieścić go w głąb kraju zostali przez strażników przytrzymani.

Przemytnikami okazali się: Włóczek Władysław i Cala Stanisław zam. w Przystajni. Towar w postaci 200 paczek tytoniu cienko krajane go pochodzenia niemieckiego skonfiskowano.

Kronika sportowa

Z ORGANIZACYJNEGO ZEBRANIA KOMITETU „SZUKAMY OLIMPIJCZYKÓW.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Otwarcie turnieju lotniczego w Warszawie.

Warszawa. 28.8. — Dziś o godzinie 13 w południe nastąpiło w Warszawie w obecności P. Prezydenta Rzplitej uroczyste otwarcie międzynarodowego turnieju lotniczego „Challenge 1934”. Przybyłego na pole Mokotowskie P. Prezydenta w towarzystwie małżonki, orkiestra powitała hymnem narodowym, poczem min. komunikacji inż. Butkiewicz wygłosił przemówienie okolicznościowe, otwierając jednocześnie turniej. W tym momencie wypuszczono z klatek 400 gołębi, zwiastujących rozpoczęcie międzynarodowego turnieju w stolicy Polski.

Ameryka nie wierzy w WYBUCH WOJNY NA DALEKIM Wschodzie.

Nowy Jork, 28.8. — Waszyngtońskie kółka rządowe z żywym zainteresowaniem śledzą rozwój stosunków sowiecko-japońskich. Przedstawiciele dyplomatyczni Stanów Zjedn. A. P. w Tokio i Moskwie nadają się swemu rządowi szczegółowe sprawozdania o przebiegu konfliktu. W tutejszych kołach politycz-

nych panuje przekonanie, że Stany Zjednoczone nie mają zamiaru interweniowania w jakikolwiek sposób w sprawie Dalekiego Wschodu. Zresztą kółka amerykańskie nie wierzą w możliwość wybuchu wojny sowiecko-japońskiej w obecnej chwili.

Groźba strajku WĘGŁOWEGO W ANGLJI.

London. 28.8. — Na specjalnej konferencji federacji południowo-walijskich górników węglowych uchwalili wczoraj wypowiedzieć z dniem 1 września istniejącą umowę z właścicielami kopalń z terminem 30-dniowym. O ile w tym terminie nie zostanie osiągnięte porozumienie z właścicielami co do warunków płacy i pracy, rozpocznie się dnia 30 września po wszechny strajk. Pewną rolę w tej sprawie odgrywa konkurencja węgla polskiego na rynkach południowo-walijskich, która uniemożliwia podniesienie cen węgla eksportowego. Należy się spodziewać, że groźba Południowej Walii zatarg będzie dla angielskich właścicieli poglądom lekcją o konieczności szukania międzynarodowego porozumienia węglowego z Polską.

Sukces polskich strzelców w Rydze. W Rydze odbyły się w niedzielę zawody strzeleckie z udziałem przedstawicieli: Polski, Lotwy, Estonji i Finlandji. W klasyfikacji indywidualnej w strzelaniu na 300 mtr. pierwsze miejsce zdobył Sawicki (Polska) 186 pkt. przed Elomaa (Finlandja) i Rullem (Estonja).

W ogólnej klasyfikacji wygrała drużyna polska przed Estonją, Lotwą i Finlandją. W skład drużyny polskiej wchodził Sawicki, Wrzosek, Stawarz, Matuszak i Kwaciszewski.

Kusociński dopiero po przybyciu do Warszawy dowiedział się, że w reakcji na jego prośbę o zwolnienie ewentualnie o skreślenie z klubu zarząd Warszawianki zawiesił go w prawach członka i zapowiedział przeprowadzenie przeciwko niemu dochodzenia oraz przekazanie zebranego materiału do dyspozycji P. Z. L. A.

Kusociński oświadczył przedstawicielom prasy, że do czasu otrzymania od klubu zwolnienia lub wykreślenia nie będzie brał udziału w żadnych zawodach wstrzymując się nawet od startu na mistrzostwach Europy.

OFIARY: Do uznania ks. prałata Wróblewskiego — Bezmieinnie zł. 5. Zamiast kwiatów na grób s. p. Jana Dolgopola wa na najbliższych do dyspozycji Gminy Państwowej w Częstochowie Maria Kosłowska składała zł. 10.

NADESLANE. W Nr. 143 „Gońca Częstochowskiego” z dn. 26.VI r. b. ukazała się wzmianka policyjna, inspirowana przez p. Stefana Kaszyckiego, p. t. „Zmieniła przedpł.”. Należy się oświadczyć, że żadnych pieniędzy do rozmielenia od p. Kaszyckiego nie brałem. Kiedy za otrzymałem od p. Sawickiego właściciela budowli, na której Kaszycki był starszym, wypłatę zł. 150, Kaszycki wrzucił się do mnie z propozycją, abym mu coś dał z tych pieniędzy; kiedy mu stanowczo odmówiłem, chciał wymusić odemnie rzekomo zwrot 70 zł. z sumy 150 zł., których nie miałem wcale nie brałem. Nie wiem jaki cel ma p. Kaszycki aby bez powodu zniesławiać moje dobre i meskalane imię, to też oświadczam, że jeżeli nie porzucenie tego, to pociągnę go do odpowiedzialności sądowej. Józef Szewczykowski.

DO WYNAJĘCIA 5 pokojów z komiortem, centralnym ogrzewaniem z garażem lub bez. Właściciel, ul. Jasnogórska 59, II piętro. 1677

MIESZKANIE trzy pokoje z kuchnią, z wygodami, do wynajęcia, ul. Jasnogórska 59, II piętro. 1677

LADNY pokój do wynajęcia z utrzymaniem lub bez. ul. Focha 16, Zgóreczka.

DENTYSTYCZNEJ techniki nauczycza z opłat. Lekarz D-ta Michał Greiniec w Częstochowie, II-ga Aleja nr. 24.

SKŁEP spozyczywo do sprzedania za przystępną cenę. ul. Dabrowskiego nr. 9.

SPRZEDAM sklep spozyczywo z towarami i urządzeniami. Wiadom. w „Renomie”.

ZGUBIONO legitymację Ubezpieczalni imię Janiny Segiet. 2422

ZGUBIONO tymczasowa legitymacja Ubezpieczalni Społecznej imię Chaim Segiel, Nr. 4252924. 1675

prócz zagadnień, związanych z pracą programową Miejskiego Ośrodka Wychowania Fizycznego i sprawą Państwowej Odznaki Sportowej, jako też propagandą pływacką na terenie naszego miasta, głównym przedmiotem obrad była sprawa zorganizowania zawodów pod hasłem „Szukamy Olimpijczyków”. Zawody takie odbędą się na skutek inicjatywy Państwowego Urzędu W. F. i P. W., na terenie całej Polski.

W tym celu zebrani przedstawiciele organizacji stowarzyszeń W. F. i P. W. zawalili w Częstochowie Komitet Organizacyjny Zawodów, i utworzyli następujące sekcje:

1) Sekcję propagandową, 2) pływacką, 3) kolarską, 4) lekkoatletyczną i 5) Sekcję opieki lekarskiej.

Terminy dla poszczególnych zawodów ustalono następująco:

dla zawodów pływackich — dnia 2-go września b. r. o godz. 15-iej na pływalni „Bałtyk”. Konkurencja: 100 i 400 mtr. stylem dowolnym oraz 200 mtr. stylem klasycznym.

dla zawodów kolarskich — dnia 9-go września b. r. o godz. 12.30. Długość trasy 10,000 mtr.

dla zawodów lekkoatletycznych — dnia 16-go września b. r. o godz. 14-iej na Stadionie im. Marszałka Piłsudskiego. Konkurencja: biegi 100, 800 i 500 mtr., skok w dal i skok wzwyż oraz pięćmieć kula.

W powyższych zawodach może wziąć udział młodzież obiega płci stowarzyszona i niestowarzyszona od 18-go roku życia.

Komitet organizacyjny kładzie szczególny nacisk na młodzież niestowarzyszona, a to z uwagi na duże możliwości sportowe wśród tych kandydatów, o których kluby sportowe i stowarzyszenia nie posiadają odpowiednich danych. Nie jest wykluczone, że Państwowy Urząd W. F. i P. W. otoczy najlepszych zawodników swoją opieką ze względu na ewentualną możliwość reprezentowania przez nich w przyszłości — barw polskich na zawodach międzynarodowych.

Zgłoszenia zawodników do wszystkich konkurencji przyjmuje Miejski Ośrodek Wychowania Fizycznego przy ul. Pułaskiego 2, II p. codziennie od godziny 18 do 19-iej.

W terminie do dnia 31-go sierpnia b. r. włącznie dla zawodników w pływaniu.

W terminie do dnia 7-go września b. r. włącznie dla zawodników w kolarstwie.

W terminie do dnia 14-go września b. r. włącznie dla zawodników w lekkiej atletyce.

Ponadto informacyjnie szczegółowych, porad i wskazówek technicznych udzielać będą przewodniczący poszczególnych sekcji.

a) dla pływaków codziennie w Ośrodku Miejskim W. F. przy ul. Pułaskiego 2, II p. od godz. 18-iej do 19-iej od pn. 31.VIII.34 r.

b) dla kolarzy w środy dnia 29.VIII i 5.IX b. r. od godziny 20 do 22-iej przez C. T. C. M. ul. N. P. Marij 39, I p. (lokal Związku Ochotników).

c) dla lekkoatletów również w ośrodku Miejskim W. F. (jak wyżej).

Zgłoszenia do zawodów są bezpłatne, jak również bezpłatne będzie badanie lekarskie, które obowiązuje wszystkich zgłoszonych zawodników w przeddzień poszczególnych zawodów.

Komitet Org. Zawodów apeluje do wszystkich miłośników sportu, szczególnie do niestowarzyszonych, by spróbowali swych sił w poszczególnych konkurencjach, gdyż z pewnością niektórzy odkryją w sobie drzemzące talenty sportowe.

W dniu 19 sierpnia na kortach K. O. S. „Victoria” w parku 3-go Maja odbył się mecz tenisowy pomiędzy „Victorią”, a W. K. S. 25 p. p. z Piotrkowa. Po pięknej grze „Victoria” odniosła zwycięstwo w stosunku 6:2. Poszczególne gry daly następujące wyniki: Kozusznikof (V.) — Bykowski (W. K. S.) 6:2, 3:6, 6:2. Stalsen (V.) — Czachorowski (W. K. S.) 6:4, 8:6. Pabich (V.) — Załucki (W. K. S.) 0:6, 6:4, 5:7, Zolkowicz (V.) — Pfeiffer (W. K. S.) 4:6, 6:2, 5:7. Zenkiert (V.) — Muszyński (W. K. S.) 6:1, 5:7, 6:0. Bursikowska (V.) — Bykowska (W. K. S.) 6:2, 6:2, Zolkowicz, Bursikowska (V.) — Muszyński, Bykowska (W. K. S.) 6:1, 6:2, Zolkowicz, Świtalski (V.) — Muszyński, Załucki (W. K. S.) 7:5, 5:7, 6:4.

Z Gólnego Zebrania

Rady Okr. Unii Prac. Umysłowych.

W dniu 15 VII b. r. w sali Polskiego Związku Praców. Przemysłu i Handlu odbyło się Walne Dłroczne Zebranie delegatów Rady Okrękowej Unii Związków Zawod. Pracowników Umysłowych w Częstochowie. Reprezentowane były następujące Związki: Polski Związek Prac. Przem. i Handlu, Związek Prac. Ubezp. Społecz., Związek Majstrów Fabrycz., Związek Farmaceutów Prac., Związek Lekarzy Dentystów, Związek Felczerów, Związek Prac. Banku Polsk.

Pó zeznawianiu zebranych przez kol. Prezesa i kł. sekretarza Prezydium Rady z działalnością tejże Rady za okres sprawozdawczy i omówieniu szeregu za gadnień, dotyczących prac umysłowych, wybrano nowe Prezydium w skład którego weszli kł. Reterski Władysław — Prezes, Rybicki — w-prezes, Lubczyński — w-prezes, Oczko — skarbnik, Michno — gospodarz lokalu i Krauze. Jednocześnie Walne Zebranie Delegatów poruciło nowo wybranemu Prezydium zwrócić się z gorącym apelem do wszystkich Związków Prac. Umysłowych, nie reprezentowanych w Radzie Okrękowej, aby jaknaj rychlej zgłosili swój akces do współpracy, wychodząc z założenia, że Rada Okrękowa Unii Związków Zawod. Prac. Umysłowych jest jedną instancją, powołaną do reprezentowania interesów tychże pracowników na terenie Powiatu Częstochowskiego, Wieluńskiego i Radomskiego.

Pielęgnacja skóry w lecie

Lato jest okresem intensywnej działalności skóry. Upały pobudzają gruczoły do wzmożonej działalności wydzielniczej, słońce działając na naskórek, powoduje jego szybkie odrodzenie się i tuszczenie, pod wpływem promieni poza fiołkowych, występują wybitne zmiany w budowie skóry, gromadzą się komórki barwikowe, skóra staje się bardziej jedrna i elastyczna. Na czym polega pielęgnacja skóry w lecie? Należy ułatwić jej funkcje fizjologiczne, którym ona sama poddać nie może. Przedewszystkiem chodzi o usuwanie gromadzących się na jej powierzchni wydzielin. Są one złożone z łoju skórznego, pozostałości po wyparowaniu potu i obumarłych komórek naskórka. Wszystko to tworzy lepka masę, do której łatwo przylega kurz i wszelki brud. Stąd pierwszym przykazaniem kosmetyki w lecie jest należyte i dość częste usuwanie wydzielin skóry — mycie się. Myć należy się w wodzie letniej, która lepiej od zimnej rozpuszcza wydzieliny skórne. Po oczyszczeniu skóry w ciepłej wodzie pożyteczny jest natrysk z wody zimnej, która zwięża rozszerzone naczyńa krwionośne i ogranicza wydzielenie skóry, a pozatem działa na nią hartująco. Po myciu dobrze jest zwilżyć skórę jakimś środkiem lekko ściągającym. Do tego celu najlepiej nadaje się woda kolońska, woda toaletowa, lub rozcieńczenie alkoholu (około 30 proc.) albo słaby roztwór octu (tylko na szklankę wody), z dodatkiem kilku kropel świeżej oliwy i kilku kropel ulubionych perfum.

Cud -- czy złudzenie optyczne?

Tematem rozmów w całych Włoszech jest wypadek, jaki się wydarzył w czasie uroczystego nabożeństwa w kościele w miejscowości Faenza. Kapłan, odprawiający nabożeństwo, zauważył w pewnej chwili, że Hostia w monstrancji zmieniła barwę, sądząc jednak, że to może złudzenie, zwrócił się w tej sprawie do asystującego mu kapłana, który spojrzawszy na Hostię, wydał okrzyk zdziwienia, gdyż ujrzał na niej wyraźnie obraz Dzieciątka Jezus, wznoszącego rękę do błogosławieństwa. Zjawisko to widzie li również ministranci i liczni wierni. — Przybyła na miejsce komisja, złożona z duchownych, ustaliła, że zjawisko to polegało na refleksie optycznym, gdyż nad

wjęciem do kościoła znajduje się obraz Dzieciątka Jezus, malowany na ścianie, a przez okno padały w czasie nabożeństwa na ten obraz promienie słoneczne, które — zdaniem komisji — rzuciły obraz na Hostię. Władze duchowne powołały do komisji jeszcze znawców fizyki.

Z KRAJU

(—) Statki polskie zagranicą znajdują się w chwili obecnej w następujących portach: „Wilno” ląduje tomaszynie w Brukseli, „Poznań” wyładuje węgiel w Sztokholmie, „Toruń” znajduje się w drodze z Gdyni do Londynu, „Chorzów” wyszedł z Rotterdamu za ładunkiem drobnicy, „Cieszyń” opuścił Gdańsk, płynąc do Rotterdamu i Antwerpii z ładunkiem drobnicy, „Lwów” odpłynął z Gdyni do Hull z ładunkiem drobnicy.

(—) Masowe zatrucie żołnierzy wodą rzezną. W obozie ćwiczebnym na Póhulance koło Wilna stwierdzono wśród żołnierzy masowe wypadki zaślabień. Bliższe badania wykazały, że przyczyną tych zaślabień jest zatrucie się chorych wodą z rzeki Mera, którą żołnierze pili podczas ćwiczeń. Pod opieką lekarską pozostaje około 50-ciu żołnierzy.

(—) Skazanie sekciarza. W sądzie apelacyjnym w Warszawie toczyła się ciekawa sprawa, która przypominała echa tragicznej śmierci s. p. Żwirki i Wigury. W owym okresie w dwutygodniku „Polska Odrodzenia” wychodzącym w Zamocisku, organie kościoła narodowego w Polsce, ukazał się artykuł, w którym zarzucono parafii kościoła św. Krzyża w Warszawie w osobie ks. Lorka, iż zażądał 85,000 zł. za pogrzeb Żwirki i Wigury. Naturalnie wiadomość ta nie odpowiadała prawdzie. Ks. Lorek zaskarżył do sądu „biskupa” Faroną oraz redaktora odpowiedzialnego wspomnianego pisma, Poteruchę. Na rozprawie w sądzie okręgowym „biskup” Faron wykazał, iż w krytycznym czasie bałwił w Ameryce, to też sąd uniewinnił go, skazując redaktora odpowiedzialnego za znieważenie na 2 miesiące aresztu i 2,000 zł. grzywny. Sąd apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

(—) Sprawa zagadkowej kradzieży na Zamku wyjaśniona. W kwietniu b. r. złodzieje zakradli się na Zamek Królewski do mieszkania b. szefa kancelarii cywil-

nej P. Prezydenta R. P. a obecnego pierwszego prezesa Najw. Trybunału Administracyjnego dr. Bronisława Helczyńskiego. Złodzieje skradli 20 sztuk srebrnych nakryć stołowych z herbem i monogramem, zegarek złoty, krzyżyk burzliwny i inne rzeczy. Dochodzenie prowadzone przez policję, nie dało żadnego wyniku.

Sprawce kradzieży postanowiła jednak za wszelką cenę wykryć zaufana służba okradzonego Józefa Grzelaka. Po dłuższych dociekanich Grzelakowa ustaliła, że kradzieży dokonał jej mąż Wasieluk, z którym jest już od 8-miu lat w separacji. W drodze wywiadów Grzelak dowiedziała się, że mąż jej zaniósł skradzione rzeczy do swej 60-letniej znajomej Józefy Deninetowej przy ul. Piekarskiej 13. O wynikach swoich obserwacji Grzelakowa zawiadomiła policję, która dokonała rewizji w mieszkaniach Wasieluka i Deninetowej. Skradzionych na Zamek kosztowności nie ujawniono, natomiast znaleziono w mieszkaniu Deninetowej bieliznę wojskową, skradzioną z 21 p. p. i ze szpitala wojskowego. Deninetową aresztowano, a wówczas przynależała się ona, że przechowywała w swem mieszkaniu skradzione u dr. Helczyńskiego rzeczy, które następnie sprzedała niejakiemu Mirjam Goldberżance. Goldberżanka odsprzedała srebro innej osobie, której nazwiska nie chce jednak ujawnić.

Ostrożnie z zimną kąpielą

Zimna kąpiel, stosowana nieumiejętnie, przysparza może niejednego o ciężką i długotrwałą chorobę. Należy ją stosować umiejętnie.

Naprzekąd ludzie starszy mogą to robić tylko w tym wypadku, jeżeli przez całe dotychczasowe życie przyzwyczaili się do zimnej wody — i powinni używać tylko krótkich kąpieli.

Nie wolno kąpać się chorym na serce, ludziami o zaznaczonej sklerozie naczyń krwionośnych, osłabionym, wycieńczonym, niedożywionym, renowalencem po ciężkich chorobach. To są najważniejsze przeszkody. Mogą zdarzyć się różne inne, których wszystkich niepodobna tu wliczyć. To też, kto nie jest całkiem pewien swego zdrowia — niech najlepiej poradzi się lekarza.

Nie należy się również kąpać po jedzeniu. — Trzeba odczekać: od godziny do trzech godzin, zależnie od obfitości posiłku (lekkie śniadanie — godzina, suty obiad — trzy godziny).

W stanie zmęczenia lub gdy się jest spoconym albo przegrzonym (np. po opalaniu się na słońcu). — Puls musi być całkiem spokojnie, oddech równy i wolny, skóra zupełnie sucha — wtedy wolno iść do wody.

Nie zalecana jest także kąpiel wieczorowa. — Po wieczorowej kąpeli źle się śpi.

Poważną sprawą przy kąpaniu się jest zanurzenie się do wody. Kto „przy szybkim zanurzeniu, czuje się dobrze, ma normalny oddech i spokojne serce — ten może wskakiwać do wody, jak mu się podoba. Kto jednak w tym momencie odczuwa nagły brak tchu (czasem popostrużeniu uczucie duszenia się) i koniu wtedy zaczyna kołotać serce — ten powinien zanurzać się ostrożnie, powoli.

Co do czasu trwania kąpeli istnieje reguła, według której każdy może sobie wykombinować, jak długo mu wolno się dzieć w wodzie: zaraz po wyjściu na brzeg i po wytarciu się do sucha, człowiek powinien czuć ciepło w całym ciele i skóra powinna się zaróżowić.

NA SEZON SZKOLNY!

NAJWIĘKSZY WYBÓR KSIĄŻEK
MATERIAŁÓW PIŚMIENNYCH
I POMOCY SZKOLNYCH

przygotował

Ceny niskie
obsługa szybka.

SKLEP

GÓŃCA CZĘSTOCHOWSKIEGO

II ALEJA No 26, TEL. 20-50.

Znormalizowane zeszyty szkolne, bruljony, bloki rysunkowe, te czki, piórnik, dzienniczki uczniowskie, stałówki, pióra, ob-sadki, ołówki, atramenty, kredki, cyrkle, oekierki, trójkąty, farby, gumy, guma arabska, kałamarze, szczyoryki, papiery, rysownice, rajszyony, temperaczki, tusze, węgielki wycinanki i t. p

Szczegóły wielkiej afery wekslowej w Toruniu.

W ub. czwartek wieczorem wiceprokurator sądu okręgowego w Toruniu Marski i sędzia śledczy tegoż sądu Jaskowski przeprowadzili w domu przy ul. Stefana Batorego nr. 911 w zakładach chromatograficznych i w mieszkaniu Edwarda Stefanowicza, sprawcy wielkiej afery wekslowej, rewizję szczegółową. Bezpośrednio po niej Stefanowicz, który dotąd przebywał na wolnej stopie, został aresztowany.

Jak już donosiliśmy, Stefanowicz sfałszował weksle na ogólną sumę 87,243 zł. Z kwoty tej Verein-Bank w Toruniu zdy skontował fałszywy weksel na sumę 22,825 zł., oddział Banku Polskiego na sumę 24,730 zł., Komunalna Kasa Oszczędności m. Torunia na sumę 34,160 zł., a drobni dostawcy na sumę 5,528 zł.

Stefanowicz był przez lat kilka członkiem komitetu dyskontowego oddziału Banku Polskiego w Toruniu, a zdobywane na posiedzeniach tego komitetu informacje o sytuacji materialnej kupców wykorzystywał sprytnie dla swych oszukańczych celów. Weksle, oddawane przez Stefanowicza do dyskonta, są zaopatrzone w świetnie podrobione pieczątki i podpisy kierownika oddziału firmy „Stefan Kafamajski w Toruniu”, Januszkiewicz, Sióstr Pasterek w Pniewie, tudzież kilkudziesięciu kupców i właścicieli w których przedsiębiorstwach w województwach poznańskim, śląskim, krakowskim, warszawskim i łwowskiem. — Oszust objął więc swą działalność teren niemal całej Polski.

Afera wywołała tem większe wrażenie, że Stefanowicz, człowiek 40-kilkolletni, ojciec kilkoro dorastających dzieci, był znany szeroko, cieszył się zaufaniem powszechnym, zasiadł z ramienia BBWR. w radzie miejskiej i piastował godności honorowe w wielu organizacjach społecznych.

Bank Polski, Komunalna Kasa Oszczędności w Toruniu i Verein-Bank prawdopodobnie powetują sobie w części poniesione straty w drodze sprzedaży nieruchomości Stefanowicza.

(—) Dziwne zdarzenie. Lokal urzędu gminy Krzyżanów, w pow. piotrkowskim, restaurowali malarze-żydzi, nie przerywając pracy i w niedzielę. Wtem koło południa nadsięgnęła burza i piorun uderzył w urząd, nisząc instalację elektryczną, nikomu z ludzi nie czyniąc złego. Oburzona ludność, uważając zdarzenie to za wskazanie Opatrzności, zgromadziła się tłumnie przed urzędem, żądając energicznie natychmiastowego zaprzestania pracy. Żądaniu temu stało się zadość.

(—) Skazanie bandy włamywaczy. Ostatnio przez kilka dni w Tarnowskich Górach odbywała się rozprawa karna przeciwko bandzie włamywaczy, złożonej z 15-tu osobników. Banda ta dopuszczała się w licznych gminach pod Tarnowskimi Górami oraz w okolicy Świętochłowic kradzieży z włamaniami. Przywódcą jej był znany kryminalista, Antoni Pluszczyk.

Na rozprawie przesłuchano przeszło 30-tu świadków. Pluszczyk skazany został na 4 lata więzienia. Wszyscy inni współsprawcy otrzymali różne kary.

Im więcej kto umie, tem więcej zarabia! Każdy może znaleźć tyle czasu, aby raz na dzień przeczytać pismo miejscowe, w którym zawsze znajdzie pożyteczne i pouczające wiadomości dla siebie i rodziny. Czytajcie, kupujcie, prenumerujcie pismo miejscowe. Wszak chcecie więcej zarabiać!

ZESZYTY
znormalizowane
po cenach hurtowych i detal.
w sklepie „Gońca” II Aleja 26.
telefon 20-50.

Wyścig kolarski Berlin — Warszawa. Otecki. Uczestnik wyścigu kolarskiego na mecie w Pile, gdzie kończy się pierwszy etap biegu. Obok Oteckiego kierownik okręgowy związku kolarskiego p. Richter.

Ze świata

(X) **Gdzie najwięcej radioaparatów?** Krajem, w którym na 1,000 mieszkańców przypada największa liczba radioaparatów jest Dania (150,1), drugie po niej zajmuje Anglia (133,4), trzecie — Szwecja (108,1), czwarte — Holandia (79,8), piąte — Niemcy (77,5), szóste — Austria (75,5). Największą absolutną liczbę radioabonentów posiada Anglia, a mianowicie 5,973,759, drugie po niej miejsce zajmują Niemcy (5,052,607), trzecie — Francja — (1,367,715). Polska posiada 311,287 abonentów, oraz aparatów 9,57 na każdego 1,000 mieszkańców, co stawia ją na lepszym miejscu, niż Italję z liczbą 8,6 aparatów na 1,000 mieszkańców.

(X) **Pomnik... szarańczy.** Wiele już pomników stawiano zwierzętom. Nie licząc nagrobków ulubionych faworytów: psów, koni, kotów itp. pomnik krowy znajduje się w Seattle w Stanach Zjednoczonych, pomnik świni w parku lorda Mount-Edgenbme w Plymouth i pomnik białego królika w Llandudno (Anglia). Ostatnio mieszkańcy Alabamy (Stany Zjednoczone) postanowili wybudować pomnik... szarańczy. Od lat szarańcza niszczyła ich zbiory i rozpaczeni rolnicy z takim zapalem walczyli ze szkodnikami i pracowali na roli, że zbiory ich powiększyły się 10-krotnie. W ten sposób nieprzyjaciel zdobył sobie prawo do wdzięczności.

(X) **Zjadacze dusz w Birmanji.** Misjonarze często napotykają w zwyczajach mniej lub więcej dziwacznych i w zaborach ludności poważnie przeszkody w szerzeniu zasad Chrystusowych. Niekiedy te trudności zamieniają się na korzyść

siewców słowa Bożego, a szatan, zamiast zagrozić drogie do zbawienia, przyproponował im dusze... Gdy Birmańczyk jest chory, napewno jeden z sąsiadów, opętan przez diabła, zjada jego duszę. Cała wieś pilnie się krząta, by znaleźć winowajcę. Ludziska obiegają chorego, wymieniają różne nazwiska, a zadaniem chorego jest wyszukanie tego, co chorobę sprowadziło do domu. Chory, trawiony gorączką, wybekotał jakieś nazwisko: bez względu na osobę i warunki tłum udaje się do „zjadacza duszy” i wypęda go z kraju. Powrócić mu wolno wtedy, kiedy chory odzyskałby zdrowie. Wygnani w ten sposób, nie wiedząc dokąd uciec, szukają często schronienia u katolickich misjonarzy, którzy ich chętnie przyjmują. Niekiedy „zjadacz” dusz godzi się na przyjęcie Chrztu św. i staje się wzorowym chrześcijaninem, pilnie i gorliwie pracującym na zbawienie swej duszy.

(X) **Reklama na wodach jeziora.** Reklama, która objęła już jako swą domenę niebo, służąc często za tło do arabelek kreślonych przez samoloty, zagranicę ostatnio i wody jeziora Geneewskiego. Chodzi tu o reklamę polityczną przeciwników socjalistycznego rządu Leona Nicole. Gdy podczas święta narodowego zakazano partiom antyrządowym obnoszenia transparentów z hasłami nacjonalistycznymi, wpadły one na pomysł rzucenia owych transparentów na wody jeziora. Transparent, zrobiony z grubego żaglowego płótna długości 6-ciu metrów, zanurzony został niedaleko wybrzeża pomiędzy mostem Mont-Blanc a wyspą Rousseau. Przedstawiał on kobietę ze sznurkiem na szyi, co miało symbolizować Genewę w pętach rządu socjalistycznego i

opatrzony był ironicznym napisem. Policja geneewska miała wiele trudu i kłopotu z wydobyciem reklamy politycznej, pływającej spokojnie po wodach jeziora.

„Z nas trojga

tylko koń był trzeźwy”.

Bracia Franciszek i Karol Hammerlowie, weseli wieźdęczy, pamiętają jeszcze stare, dobre czasy fiaków wiedeńskich. Wyjechał pewnego wieczoru z są przegięm dwukonnym. Ale po drodze poczuli pragnienie. A w kieszeni były pułki. Co zrobić? Postanowili sprzedać z ręki do ręki jednego konia. Szybko i skła dnię poszła ta transakcja. Otrzymał od handlarza paręset szylingów uskrzydliło odrazu fantazję i pragnienie nieugaszone braci, którzy pojazdem, ciągnionym przez jednego już tylko pęzaka, wyczołaj się od jednej knajpy do drugiej, wychylając liczną fiaski wina naprzemian z piwem. — Piłi długo i często, a jeszcze było im mało. W ostatniej knajpie opróżnili sporą baterię butelek, a gdy przyszło do płacenia, okazało się, że obaj nie mają już przy sobie ani grosza. Franciszek, bardziej związany, nie chciał nawet gadać z kelnerem o takim drobiazgu, jak rachunek, położył się na bilardzie i zapadł odrazu w sen kamienny. Karol, trzeźwiejszy nieco, zaproponował z miejsca ugody: wyszedł na ulicę i za chwilę ukazał się w drzwiach, prowadząc wyprzonego konia. „Oto zastaw, proszę przyjąć”. Zwykłą rzecz koleją sprawą oparła się o sąd. W sądzie oświadczył Karol Hammerl: „Byliśmy obaj tak wstawieni, że nie wiedzieliśmy, co się z nami dzieje. Z nas trojga trzeźwy był tylko koń”. Argument przekonał widocznie sędziego

go, gdyż uwolnił wesółych braci od winy i kary.

— Dwutygodnik „Młoda Matka”. Ukazał się Nr. 15-16 dwutygodnika „Młoda Matka” bogato ilustrowany zawierający szereg ciekawych i pouczających artykułów o wychowaniu dziecka do lat siedmiu.

Artykuł wstępny dr. J. Wiszniewskiego p. t. „Wpływ czynników mieszkalnych na dzieci”, dał też czytamy: Dr. T. Leveniszowej „Przełajwo inteligencji dzieci w trzecim — piątym roku życia”. Dr. P. Woićka „Odpowiedzi na najczęstsze pytania matek”. Dr. Bieloładka „Mydła i pudry dla dzieci”. S. S. „Podsluchane rozmowy”. Dr. N. Blumental „Rozwój mowy u dziecka i jej „zoboczenia”. St. Lewartowicz „Rytm wzrastania”. I. Mackiewicz — Orłowski „Świątek dziecięcy bickiej”. „Om”. J. Zawadzkiej „Świątek dziecięcy w żłobku fabrycznym”. A. Orzechowska „Uczyw dziecko miłości zwierząt”. J. Stawe „W dzień deszczowy i pomury”.

W Radach Praktycznych: Jesienny płaszczek dla trzyletniego chłopca oraz „Hafty na koszulki dla mamusi lub coby”.

Numer uzupełniający ilustracje „Higieny, pielęgnacji i rozwoju dziecka w obrazach” — Kapielę po wierznie.

Jako dodatek tablica haftu i kroju z objaśnieniem w munerze.

Poprawił się.

Franek lże bez zająknięcia i blagunie, aż się kurczy. Któregoś dnia opowiada w gronie przyjaciół o swoich rekonesansach przygodach:

— No i poszedłem z wizytą do króla. Przyjął mnie w wielkiej sali, która miała 150 metrów długości...

W tej chwili kolega trąca Franka na znak, że grubo przesadził. Wobec tego Franek mówi dalej:

— ...a szerokości 50 centymetrów...

W kraju rozszedł.

— Słuchaj Patsy, jak długo stoisz u ciebie ta pokojówka?

— W ciągu czterech miesięcy.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

ŚRODA, 29 SIERPNI.

630 Audycja poranna. 1205 Codzienny przegląd prasy polskiej. 1210 Muzyka popularna (płyty). 1300 Dziennik południowy. 1305 Koncert zespołu Tadeusza Sereyńskiego. 1600 Koncert zespołu gitarzystów Tychowskiego. Refreny śpiewa Sylwa Gren. 1700 Audycja dla dzieci: „Półwysep taki jak tygrys” — wygłosi p. H. Ładosz. 1715 Koncert kameralny. Wykonawcy: dr. Edward Steinberger (fortepian), prof. Henryk Czapliski (skrzypce) i Dezeryusz Danczowski (wiolonczela). W programie trio Haydna i trio Casadiego, 1800 Książka i wiedza. 1815 Recital śpiewaczy Zenona Doliniego (baryton), 1845 Wspomnienia legionowe. 1815 Muzyka lekka. 2002 Feljton aktualny. 2012 Dźwięki i dźwięki — audycja muzyczna. Wykonawcy: orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyskiego i Anda Kłosekman (piosenki) oraz Jan Żyński (fortepian). 2050 Dziennik wieczorny 2102 Skrzynka pocztowa rolnicza — inż. Wacław Tarkowski. 2112 Dalszy ciąg audycji muzycznej. 2200 Lew Tolstoj: „Za co”. 2215 Muzyka z kawiarni „Europa” w Ciechocinku.

Dobre pismo, dobry dziennik mieszcowski, to najlepszy i najmilszy przyjaciel domu.

GEORGE OWEN BAXTER.

32

Na Dzikim Zachodzie

POWIEŚĆ.

Czasem jednak zatrzymali się na chwilę, aby zamienić parę słów z Rainerem i wtedy Andrzej ze swego ukrycia w stajni mógł wszystko słyszeć. Mógł nawet przez szparę przyglądać się twarzom jeźdźców. Opowiadali oni, jak Tomo jest podniecone tym pościgiem. Więść o tem, jak Andrzej Lanning napisał o sobie parę słów na szynkwasie i wypił szklankę wódki razem z ludźmi, którzy mieli go w podejrzaniu, rozeszła się szeroko. Powtarzano przytem zabawną rozmówkę, jaka nrzy tej sposobności miała się wywiązać, i z jakiej Andrzej usłyszał się serdecznie, słysząc o tem ze swego ukrycia. Pozatem kilku zamożnych obywateli Tomo, czując się urażony zuchwalstwem Andrzeja, który śmiał zanoćwać w ich mieście, powięszyło składkami nagrody, wyznaczoną za jego głowę. Kilku wybitnych górników i hodowców bydła z okolicy również dodało od siebie nagrody. Postanowiono przeciąć karierę tego zbrodnia rza w samym początku i codziennie głowa Andrzeja rosła w cenie, kusząc wszystkich.

Był to dla Andrzeja okres wypoczynku. Po ucieczce z Tomo obecna sytuacja nie była dlań wcale kłopotliwa, natomiast z każdym dniem coraz bardziej dolegała traperowi. Hank Rainer był istotnie zafrasowany, unikał wzroku Andrzeja, a kiedy spoglądał na niego, to widać było w jego oczach nie to poczucie winy, nie tą przebiegłość, Andrzej

doszedł do wniosku, że Hank z utęsknieniem wyczekuje chwili, kiedy niebezpieczny gość go opuści i poszuka sobie innego schroniska. Zagabnął go o to, ale Hank zacerwienił się i machnął ręką lekceważaco.

— Nawet gdyby mnie przyłapano w końcu, może nawet w twoim domu, Hank — odezwał się Andrzej (było to trzeciego dnia jego gościnny u trapera) — nigdy nie zapomnę tego, coś dla mnie zrobił, i postaram się w jakiś sposób, aby stryj Kacper dowiedział się o tem. Małe, niebieskie oczy trapera drgnęły; odwrócił głowę, jakby chcąc uciec od tego kłopotliwego podziękowania.

— Wiesz co? — odparł. — Myślę, że człowiek, któryby cię pochwylił, nie byłby spokojny o swoją nagrodę. Albowiem twój stryj Kacper zacząłby go nie wątpliwie ścigać. A był on w swoim czasie zabiłką i strzelcem nielada.

— Ale już nie teraz — uśmiechnął się Andrzej. — Rekę ma jeszcze pewna, ale szybko nie potrafi się złożyć do strzału. Nie dziwnego: jest już po siedemdziesiątce. Muskulki ma zwatłale i kiedy robi ruch gwałtowny, to w stawach mu trzeszczy.

— Ach tak? — mruknął traper, wpatrując się w otwarte drzwi. — Ach tak? Poczem dotąd?

— No, ale tobie niepotrzebny jest Kacper. Jeśli połowa tego, co o tobie opowiada, jest prawda, to musisz się obchodzić z bronią. Przypuszczam, że Kacper nauczył cię swoich sztuczek?

— Tak, poza tem wymyśliłmiś i wypracowałem nowe.

— Cóż z tego, skoro nie miałeś dotąd okazji do ich wypróbowania?

— Prawde mówiac, a nie chwając się — nie potrzebuje wcale praktyki. Stryj

Kacper od dzieciństwa wtykał mi rewolwer do ręki i wciąż mnie ćwiczył, nie sądzę więc, żebym stracił czucie w ręku. Wiesz, co mam na myśli?

— Hm... — mruknął traper. Kiedy o zmierzchu siedli na progu chaty, traper wrócił do poprzedniej rozmowy.

— Widziałeś tę wiewiórkę, która przebiegła przez polankę?

— Tak.

— Chciałbym się przekonać, jak strzelasz, Andrzeju. Z satysfakcją przyglądałem się Kacprowi, kiedy strzelał do celu, ale myślę, że ty potrafisz lepiej. Może staniesz tu na progu i obrócisz się plecami do polanki. Kiedy następnym razem wiewiórka przebiegnie, powiem ci „teraz”, a ty obrócisz się i strzelisz do niej, zanim zniknie wśród drzew. Chcesz spróbować?

— A jeśli kto usłyszy?

— Ech! Przyzwyczaili się ludzie w okolicy do huków moich strzałów. Poza tem nikt tu w pobliżu nie mieszka.

W Andrzeju ocknęła się żyłka sportowa. Stał w drzwiach. Nagle Hank warknął „teraz” i Andrzej obrócił się na pięcie. Słowo komendy zaalarmowało również wiewiórkę. Zakreśliła się na miejscu i skoczyła z powrotem pod drzewo, stojące od niej o trzy metry. Przebiegła tę przestrzeń, jak cienka, szara smuga, ale zanim dosięgnęła drzewa, przemówił rewolwer i czterdziestopięć milimetrów kula ugodziła ją w piersi i rozdarła na dwoje. Andrzej, usłyszawszy ostry trzask, spojrzął na swego gospodarza i zauważył, że traper przegryzł cybuszek swej fajki.

— Tak — odezwał się rudobrody olbrzym cicho — to był strzał!

Ale nie podniósł w górę głowy i nie

uśmiechnął się.

Andrzej nagłe się zaniepokoił, usłyszawszy że mrukiwała pochwałę. Dałby wiele, żeby mógł spojrzeć prosto w oczy swemu gospodarzowi.

Trzy dni odpoczynku dobrze zrobiły koniowi. Miał dość w sobie krwi mustanga na to, żeby szybko odzyskać siły i tego rana spróbował kopnąć Andrzeja. Wobec tego Andrzej postanowił działać. Poza tem ostatniego dnia mało jeźdźców przesunęło się wąwozem, prawdopodobnie więc pościg za Andrzejem Lanningiem wrócił się w inną już okolicę. Czas więc był odpowiedni, aby ruszyć w drogę. Andrzej wieczorem zamkomunikował traperowi swoją decyzję.

Usłyszawszy to, Rainer zamyslił się głęboko.

— Chciałbym obdarzyć cię na drogę czemś naprawdę wartościowym — odezwał się wreszcie. — Nie jestem jednak bogaty. Żyje skromnie, pracując ciężko, ale nie jestem bogaty. Tylem się w życiu napracowałem a nie mam nawet żony i dziecka. Nie dostaniesz więc ode mnie wiele.

Andrzej zaprotestował, dowodząc, że gościnność warta jest więcej od najcenniejszego podarunku, ale Hank Rainer wyglądając przez drzwi ciągnął:

— Muszę jednak czemś cię obdarzyć. Będę za godzinę.

— Wolałbym, żebyś mnie nie zostawiał samego — odparł Andrzej. — Mam dość pieniędzy, aby kupić to, co mi potrzeba, ale za pieniądze niepodobna kupić uczciwego człowieka.

Traper drgnął.

— Uczciwego — zapewne — rzekł ostro. — Ale uczciwość nie zastąpi chleba i mięsa, przynajmniej na tym świecie.

C. d. n.